

Městský úřad Nové Město na Moravě

odbor stavební a životního prostředí

Vratislavovo náměstí 103,
592 31 Nové Město na Moravě

Číslo jednací: MUNNMN/40970/2025/7

Nové Město na Moravě 30.9.2025

ZÁVAZNÉ STANOVISKO

Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě, jako místně a věcně příslušný orgán státní památkové péče ve smyslu § 29 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní památkové péči“), posoudil podle § 14 zákona o státní památkové péči žádost o vydání závazného stanoviska, kterou dne 2.9.2025 podal:

Město Nové Město na Moravě, IČO 00294900, Vratislavovo náměstí č.p. 103, 592 31 Nové Město na Moravě,

kterého zastupuje Ing. Tomáš Petr, Nad Vápenicí č.p. 42, Benátky, 592 42 Jimramov

(dále jen „žadatel“), a na základě tohoto posouzení podle § 14 odst. 2 zákona o státní památkové péči a dle ustanovení § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, vydává toto **závazné stanovisko** ve věci

stavba - II/354 NMNM, okružní křižovatka Komenského náměstí,

dle předložené projektové dokumentace „II/354 Nové Město N. M. okružní křižovatka Komenského náměstí“, PETRPROJEKT, Ing. Tomáš Petr, stupeň DPZ, zak. č.: 105, datum 01/2025,

na pozemku parc. č. 151, 152, 157, 1223/3, 3940/13, 443/1, 443/24, 446/3, 456/2, 463/4, 467/1, 136/17, 136/2, 136/4, 146/1, 399/1, 419/1, 423/3, 443/11, 443/12, 443/13, 443/14, 443/15, 443/16, 443/17, 443/8, 446/4, 462/4, 463/1, 463/2, 463/3, 463/6, 464/1 (prostředí ÚSKP r.č. 27286/7-4261), 423/4 v katastrálním území Nové Město na Moravě.

Stavba na pozemcích parc. č. 462/4, 443/14, 443/8, 136/2, 463/3, 463/2, 151, 152, 157, 3940/13, 443/1, 443/24, 446/3, 456/2, 463/4, 467/1, 136/17, 136/4, 146/1, 399/1, 419/1, 423/3, 443/11, 443/12, 443/13, 443/15, 443/16, 443/17, 446/4, 463/1, 463/6, 464/1 (prostředí kulturní památky zámek ÚSKP r.č. 27286/7-4261) v katastrálním území Nové Město na Moravě se nachází na území Městské památkové zóny Nové Město na Moravě, rejstříkové číslo 2104 (vyhlášené JM KNV v Brně k 20.11.1990 ve vyhlášce o prohlášení území historických jader měst za památkové zóny).

Stavba - II/354 NMNM, okružní křižovatka Komenského náměstí, jejímž předmětem je:

- Přestavba stávající stykové křižovatky silnice II/354 s místní komunikací Vratislavovo náměstí na okružní. V návaznosti na úpravu křižovatky dojde k úpravě veřejného prostranství, rekonstrukci a výstavbě veřejného osvětlení a datové sítě města, opravy krytu navazujících vozovek, přeložky sítí.
- Seznam stavebních objektů:
  - SO 101 Okružní křižovatka
  - SO 102 Oprava vozovky II/354 Brněnská
  - SO 103 Oprava vozovky II/354 Masarykova
  - SO 104 Místní komunikace
  - SO 401 Veřejné osvětlení a datová síť města
  - SO 402 Přeložka podzemního vedení VN
  - SO 801 Vegetační úpravy

je z hlediska zájmů státní památkové péče podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči

přípustná.

Pro provádění stavby se stanovují tyto podmínky podle § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči:

1. **Varovné a signální pásy v kamenné dlažbě v prostoru městské památkové zóny budou řešeny v nekонтрастní barevnosti.**
2. **V rámci sadových a vegetačních úprav před objektem č.p. 3 bude upraven navržený počet stromů pouze na max. 3 ks.**
3. **Veřejné osvětlení bude provedeno v barevnosti světle/středně šedé. Vzorek barevnosti bude předem předložen ke kontrole a odsouhlasení.**
4. **V předstihu bude předložen ke kontrole a odsouhlasení rovněž vzorek zvoleného materiálu dlažby a osvětlení. Barevnost dlažby bude respektovat v místě obvyklé řešení, tj. šedá žula s okrovými (hnědými) tóny.**
5. **Pokud bude zpracována realizační dokumentace stavby, bude předem předložena ke schválení orgánu památkové péče MěÚ Nové Město na Moravě.**
6. **Při provádění stavby budou svolávány kontrolní dny, na které budou zváni zástupci památkové péče Městského úřadu Nové Město na Moravě a Národního památkového ústavu.**

Odůvodnění:

Dne 2.9.2025 podal žadatel žádost o vydání závazného stanoviska k výše uvedené stavbě II/354 NMNM, okružní křižovatka Komenského náměstí, dle předložené projektové dokumentace „II/354 Nové Město N. M. okružní křižovatka Komenského náměstí“, PETRPROJEKT, Ing. Tomáš Petr, stupeň DPZ, zak. č.: 105, datum 01/2025, na pozemku parc. č. 151, 152, 157, 1223/3, 3940/13, 443/1, 443/24, 446/3, 456/2, 463/4, 467/1, 136/17, 136/2, 136/4, 146/1, 399/1, 419/1, 423/3, 443/11, 443/12, 443/13, 443/14, 443/15, 443/16, 443/17, 443/8, 446/4, 462/4, 463/1, 463/2, 463/3, 463/6, 464/1 (prostředí ÚSKP r.č. 27286/7-4261), 423/4 v katastrálním území Nové Město na Moravě. Dle předložené projektové dokumentace je předmětem stavby: Přestavba stávající stykové křižovatky silnice II/354 s místní komunikací Vratislavovo náměstí na okružní. V návaznosti na úpravu křižovatky dojde k úpravě veřejného prostranství, rekonstrukci a výstavbě veřejného osvětlení a datové sítě města, opravy krytu navazujících vozovek, přeložky sítí. Stavba na pozemcích parc. č. 462/4, 443/14, 443/8, 136/2, 463/3, 463/2, 151, 152, 157, 3940/13, 443/1, 443/24, 446/3, 456/2, 463/4, 467/1, 136/17, 136/4, 146/1, 399/1, 419/1, 423/3, 443/11, 443/12, 443/13, 443/15, 443/16, 443/17, 446/4, 463/1, 463/6 v katastrálním území Nové Město na Moravě se nachází na území Městské památkové zóny Nové Město na Moravě, rejstříkové číslo 2104.

Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě posoudil předloženou žádost o závazné stanovisko, projednal ji s žadatelem a zástupcem Národního památkového ústavu, územního odborného pracoviště v Telči (dále „NPÚ, ÚOP v Telči“), který byl jako odborná organizace státní památkové péče požádán dne 8.9.2025 o vydání vyjádření ke stavbě okružní křižovatky na Komenského náměstí. Toto vyjádření vydané dne 24.9.2025 pod č.j.: NPU-372/79442/2025 obdržel odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě dne 29.9.2025. Ve svém vyjádření NPÚ, ÚOP v Telči sdělil, že posuzované práce budou v souladu se zájmem ochrany kulturně historických hodnot za podmínek, které byly převzaty jako oprávněné do podmínek závazného stanoviska. Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě po provedeném posouzení a na základě znalosti současného stavu místa stavby zjistil, že stavbu lze po doporučení NPÚ, ÚOP v Telči akceptovat.

Řešená stavba se nachází na území městské památkové zóny Nové Město na Moravě (dále „MPZ“). Provedené zásahy na území MPZ by neměly ohrozit zachování hodnot MPZ a prohlášených kulturních památek. Účelem prohlášení MPZ je zachovat kulturně historické a urbanisticko-architektonické hodnoty historického jádra, jako organické součásti životního prostředí a kulturního dědictví. Chráněnou hodnotou území jsou panoráma zóny a hlavní dominanty v blízkých a dálkových pohledech, nemovité kulturní památky, objekty dotvářející charakter zóny, veřejná a vyhrazená zeleň, ostatní objekty v zóně, historický půdorys a jemu odpovídající prostorové a hmotové skladby, městské interiéry včetně povrchu komunikací, historické podzemí, apod. Příslušné orgány státní památkové péče sledují naplňování podmínek vyhlášky v návaznosti na intenzitu zájmu státní památkové péče a památkovou hodnotu jednotlivých částí zón. Základním principem péče o památkově chráněná sídla by mělo být zachování dochovaných prvků historické urbanistické struktury, tedy půdorysu, parcelace, hmotové struktury, architektonických prvků historické zástavby i veřejné zeleně. Tomuto odpovídá i řešení městského mobiliáře včetně nezbytné technické infrastruktury. Výše uvedená stavba by neměla narušit při dodržení podmínek závazného stanoviska MPZ ani zde situované kulturní památky.

Prostor dnešního Komenského náměstí pozbyl většinu charakteristik bývalého druhého náměstí Nového Města na Moravě. Původní horní konec velkého náměstí, nyní Vratislavova, se zformoval v samostatné náměstí, zvané podle malého rybníčku uprostřed Husíhův rynek (dnes Komenského). Roku 1784 byla uprostřed Husíhův rynek postavena skromná stavba evangelické modlitebny. Ta později zanikla a byla v letech 1897-1898 nahrazena evangelickým kostelem umístěným severně od bývalé modlitebny. Prostor Komenského náměstí zabírá dominantní komunikační a dopravní infrastruktura, jihovýchodní stranu tvoří novostavby bytových domů, který nahradily asanovanou zástavbu historického předměstí. Po posouzení stávajícího stavu náměstí bylo konstatováno, že vzhledem k charakteru místa je možné za současného stavu poznání kulturně historických hodnot území umístění standardizované okružní křižovatky. Z pohledu památkové péče se jedná o důležitý veřejný prostor, který je vstupní branou do historické části města. Na Komenského náměstí se nachází nemovité kulturní památky městský dům čp. 133, bývalá evangelická fara čp. 135, evangelický kostel a zadní trakt hospodářských budov zámku sloužících pro potřeby Horácké galerie. Dopravní stavba má vliv na prostředí těchto památek. Komenského náměstí je v současné době zejména komunikačním prostorem, který je akcentován značně vytíženou dopravní tepnou směrem ulice Masarykova. Jedná se o městský veřejný prostor, kde je historicky doložena i zvýšená míra zeleně, která v rámci Komenského náměstí přetrvává do současnosti. Náměstí je uvedenou komunikací rozděleno ne příliš šťastně do dvou značně odlišných území. Jedná se o historické prostředí s kulturními památkami evangelického kostela, čp. 133 a 133 včetně budovy původního zámeckého pivovaru čp. 3 a naproti tomu území narušené výstavbou bytových domů v 80. letech 20. století. Plocha v prostředí bytových domů je nadále součástí MPZ. S ohledem na charakter prostředí je v těchto místech akceptována betonová dlažba čtvercového formátu v přirozené barvě (šedé) bezfasetová.

Podmínky uvedené v závazném stanovisku vycházejí z předchozích projednání stavby a současného stavu poznání hodnot chráněného sídla. Stanovené podmínky si kladou za cíl usměrnit užití materiálů povrchů a použít historicky věrohodné skladby a formáty nových dlažeb, doplnění zeleně a užití vhodných forem osvětlení. Jedná se o požadavky, které jsou běžně uplatňovány na území MPZ. Povrchy chodníků a komunikací patří k chráněným hodnotám celého území. Je tedy žádoucí, aby při provádění stavby došlo k použití vhodných materiálů, jejich rozměrů a povrchové úpravy. V chráněném území je vhodné korigovat užitou barevnost stožárů veřejného osvětlení včetně světel, kdy osvětlení v bílém studeném barevném spektru není pro historické území vhodné.

Ad 1. Území MPZ je charakterizováno použitím dlažby bez kontrastních prvků. Při obnově ploch na území MPZ je snaha navrátit se k tradičním materiálům, technologiím a historicky věrohodnému výrazu veřejného prostranství bez rušivých prvků. V místě obvyklé je užití žulové dlažby v šedé barvě s okrovými tóny. Užití dlažby bez kontrastních prvků je možné s ohledem na ustanovení normy ČSN 734001 Přístupnost a bezbariérové užívání stavby, na kterou odkazuje vyhláška č. 146/2024 Sb. o požadavcích na výstavbu. Možnost užití uvedené dlažby zhodnotil rovněž NPÚ, ÚOP v Telči, který dále uvádí, cit.: ... vyhláška slučuje požadavky na využívání pozemků, umísťování staveb a obecné technické požadavky na stavby včetně požadavků na přístupnost, tedy bezbariérové užívání – samotná vyhláška neobsahuje úlevu od barevného kontrastu pro MPZ a MPR. Konkrétní požadavky a technické detaily jsou obsaženy v normách. Pro oblast přístupnosti (bezbariérovosti) byla vydána norma ČSN 734001 Přístupnost a bezbariérové užívání. Zde se možnost upuštění od barevného kontrastu dlaždicích prvků opět uvádí v čl. 5.1.3. str. 17, cit.: „U hmatových prvků lze od požadavku na vizuální kontrast ustoupit v památkových zónách, rezervacích, v historických centrech měst.“

Ad 2. Požadavek na úpravu počtu stromů na max. 3 ks je stanoven z důvodu kompozičních i stanovištních podmínek pro budoucí perspektivní vývoj nových dřevin. Zeleň v těchto místech nesmí do budoucna vytvářet v daném území pohledovou clonu dochované historické zástavby. Na území MPZ je předmětem památkové péče jak dochovaná zástavba, tak urbanismus a historická zeleň. Ta by měla stávající zástavbu vhodně doplňovat tak, aby byly zachovány hlavní pohledové osy a kompoziční záměry centra města. Stromy by měly být nižšího vzrůstu s menšími stříhanými korunami. Prostor má být stále vnímán jako náměstí, nikoliv park s plochou zaplněnou zelení.

Ad 3. Veřejné osvětlení má bezprostřední vazbu na architektonizaci území a svým pojetím vypovídá o respektování dochovaných hodnot prostředí. Proto je nutné výběru osvětlení i jeho barevnosti věnovat zvýšenou pozornost. Osvětlení se uplatňuje v rámci blízkých i dálkových pohledů na výše uvedené kulturní památky na Komenského náměstí. Je tedy žádoucí, aby barevnost veřejného osvětlení byla přizpůsobena okolní zástavbě a nepůsobila v rámci prostředí rušivě. V kontextu chráněného sídla jsou novodobé silniční výložníky cizorodé. Jejich uplatnění je však s ohledem na současné potřeby akceptováno. Požadavkem je, aby byly použity nenápadné a střídme formy včetně nekonfliktní barevnosti. Tento požadavek splňuje světle

až středně šedá barevnost, která navazuje na veřejné osvětlení na Masarykově ulici. Matné černé osvětlení by na sebe strhávalo pozornost a v rámci prostředí MPZ by působilo rušivě.

Ad 4-6. V podmínkách závazného stanoviska byla stanovena povinnost svolání kontrolních dnů včetně provedení vzorků dláždění a osvětlení. S ohledem na současnou stavební praxi je správný výběr těchto prvků značně problematický a je nutné si nejdříve na vzorku ověřit, že prováděcí firma je schopna provést obnovu dle řešení navrženého v projektové dokumentaci včetně vyhovění nárokům památkové péče. K posouzení vzorků je nezbytné svolat kontrolní den za účasti všech dotčených stran. Teprve poté, co bude shledáno, že vzorky odpovídají technologickým a vzhledovým požadavkům, je možné provést uvažované úpravy provést. Svolávání kontrolních dnů se v praxi osvědčilo jako účinná metoda koordinace zájmů všech dotčených stran. Požadavek na svolávání kontrolních dnů má zároveň oporu v zákoně, zejména v § 29 a 32, kde je stanoven dozor a dohled orgánu a odborné organizace státní památkové péče.

Při zpracování realizační dokumentace budou již přesně konkretizovány jednotlivé součásti stavby a řešeny detaily, které nejsou součástí projektové dokumentace pro povolení stavby a jež nelze v této fázi přípravy stavby objektivně posoudit. Tyto detaily mohou mít zásadní vliv na celkový vzhled stavby, zejména co se týče povrchů, umístění zeleně, technických detailů stavby a výběru jednotlivých prvků včetně výsledné barevnosti. Proto je nezbytné, aby k tomuto stupni projektové dokumentace dala souhlas i památkové péče v souladu s ust. § 14 odst. 2 a 5 zákona o státní památkové péči.

Stavba bude prováděna na pozemcích v centru města, kde se mohou nacházet pozůstatky starší stavební činnosti. Nové Město na Moravě se připomíná poprvé roku 1267. Historické jádro města je vedeno ve státním archeologickém seznamu (dále jen „SAS“) jako území s archeologickými nálezy (dále jen „ÚAN“) II, ID 23186 „Středověké a novověké jádro města“. NPÚ, ÚOP v Telči k tomu dále uvádí: „*Původní tvar tržiště zahrnoval jak nynější hlavní Vratislavovo nám., tak i Palackého na jihu a Komenského na severu. K jejich vyčlenění vzniklo druhotně. Horní část náměstí byla přehrazena za Viléma Dubského z Třebomyslic areálem pivovaru a sladovnou na místě starších dvou domů a podsedku. Horní konec náměstí se zformoval v náměstí zvané dle rybníčku Husí rynek, dnes Komenského. Situace náměstí byla deformována v 80. letech 20. století demolicí východní části zástavby a výstavbou nové. V současnosti zde je plánována okružní křižovatka (Kuča 2000, 406-407). Mramorová busta Jana Ámose Komenského z roku 1920 od rodáka Julia Pelikána spočívá na novobaročném kónicky se zužujícím soklu původně určeném pro bustu císaře Františka Josefa. Plastika odhalená ke 250. výročí úmrtí Komenského se nachází na místě bývalé modlitebny.*“ S ohledem na výše uvedené je tedy pravděpodobné, že stavba může narušit archeologické situace (např. stopy staršího dláždění, ev. stopy starší zástavby mimo současnou uliční čáru). Je tedy nezbytné dodržet povinnosti dané zákonem o státní památkové péči, neboť stavba se nachází na území s možnými archeologickými nálezy (viz Upozornění níže).

Upozornění:

Upozorňujeme, že stavba je situována na území s archeologickými nálezy ve smyslu § 22, odst. 2, zák. č. 20/1987 Sb., v platném znění. Při provádění jakýchkoliv zásahů do území s archeologickými nálezy (hloubení výkopů apod.) na území Kraje Vysočina je **povinností majitele (správce, uživatele) již v době záměru oznámit stavební činnost Archeologickému ústavu** a případně umožnit jemu, nebo jiné oprávněné organizaci provedení záchranného archeologického výzkumu dle § 22, odst. 1 a 2 cit. zákona.

Pokud budou během prací zjištěny nepředvídané archeologické nálezy či detaily stavby mimo záchranný archeologický výzkum, je stavebník povinen neprodleně oznámit tyto nálezy příslušnému stavebnímu úřadu, Archeologickému ústavu nebo nejbližšímu muzeu buď přímo nebo prostřednictvím obce, v jejímž územním obvodu k archeologickému nálezu došlo a učinit opatření nezbytná k tomu, aby nálezy nebyly poškozeny nebo zničeny a zaznamenat do stavebního deníku čas a okolnosti nálezu, datum oznámení stavebnímu úřadu a popis provedených opatření – viz § 266 zákona č. 283/2021 Sb. (stavební zákon) a § 23, odst. 2 a 3 zákona č. 20/1987 Sb., v platném znění. Oznámení o archeologickém nálezu je povinen učinit nálezce nebo osoba odpovědná za provádění prací, při nichž došlo k archeologickému nálezu, a to nejpozději druhého dne po archeologickém nálezu nebo potom, kdy se o archeologickém nálezu dozvěděl. Archeologický nález i naleziště musí být ponechány beze změny až do prohlídky Archeologickým ústavem nebo muzeem, nejméně však po dobu pěti pracovních dnů po učiněném oznámení. Archeologický ústav nebo oprávněná organizace učiní na nalezišti všechna opatření nezbytná pro okamžitou záchranu archeologického nálezu, zejména před jeho poškozením, zničením nebo odcizením. Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem projednat s orgánem státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Veškeré změny a další doplňky oproti předloženému záměru je nutno předem projednat s orgánem státní památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči.

Odbor stavební a životního prostředí MěÚ Nové Město na Moravě, vycházel ze všech dostupných podkladů a zjištění a řídil se platnými právními předpisy a nařízeními.

Poučení o odvolání:

Závazné stanovisko je úkon učiněný správním orgánem na úseku státní památkové péče na základě zákona o státní památkové péči, který není samostatným rozhodnutím ve správním řízení a jehož obsah je závazný pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu podle zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů. Odvolat se lze pouze proti rozhodnutí příslušného stavebního úřadu ve věci.

Toto závazné stanovisko orgánu státní památkové péče nenahrazuje opatření nebo rozhodnutí příslušného stavebního úřadu, která musí být podle zákona o územním plánování a stavebním řádu, před realizací vydána.

Ing. Lenka Jamborová
vedoucí odboru

Příloha: - koordinační situace stavby z projektové dokumentace „II/354 Nové Město N. M. okružní křižovatka Komenského náměstí“, PETRPROJEKT, Ing. Tomáš Petr, stupeň DPZ, zak. č.: 105, datum 01/2025

Obdrží:

Ing. Tomáš Petr, Nad Vápenicí č.p. 42, Benátky, 592 42 Jimramov, IDDS: 97ru6zh

Na vědomí:

Městský úřad Nové Město na Moravě, odbor stavební a životního prostředí, stavební úřad, Vratislavovo nám. č.p. 103, 592 31 Nové Město na Moravě
Národní památkový ústav, Územní odborné pracoviště v Telči, IDDS: 2cy8h6t

Vyřizuje: Bc. Jana Mrkvíčková, tel.: 566 598 406, e-mail: jana.mrkvickova@meu.nmmn.cz

Příloha:

Koordináční situace stavby projektové dokumentace „II/354 Nové Město N. M. okružní křižovatka Komenského náměstí“, PETRPROJEKT, Ing. Tomáš Petr, stupeň DPZ, zak. č.: 105, datum 01/2025

